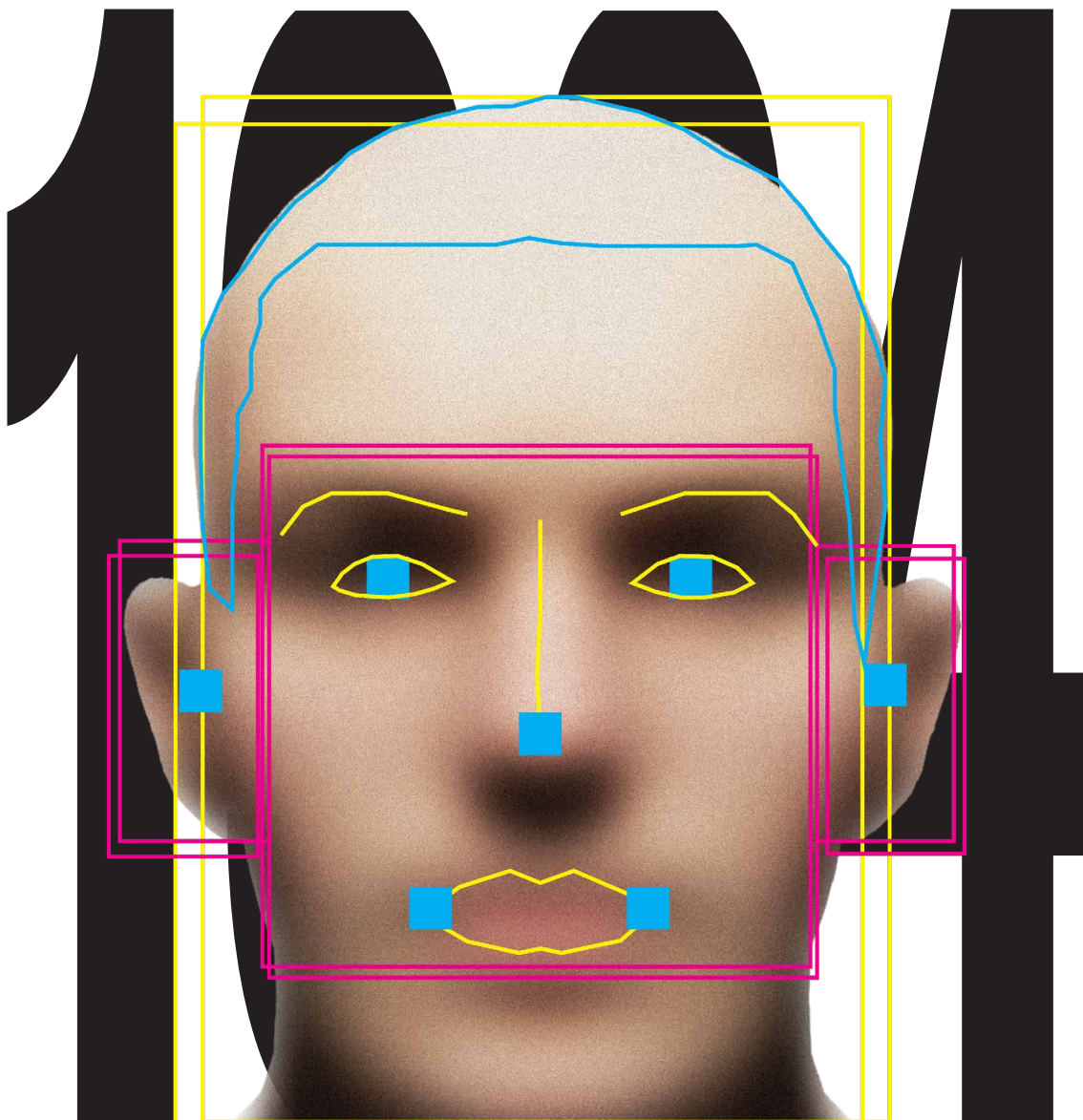

Robert Icke, Duncan Macmillan

Mali oder

1984

po romanu Georgea Orwella *1984*

distopična drama
prva slovenska uprizoritev
režiser Tomaž Krajnc

SLG Celje

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Gledališki trg 5
3000 Celje

direktor
MIHA GOLOB

dramaturginja
TATJANA DOMA

lektorica
dr. ŽIVA ČEBULJ

tehnična vodja
ALEKSANDRA ŠTERN

vodja programa
DAŠA SKRT
+386 (0)3 4264 214
dasa.skrt@slg-ce.si

vodja odnosov z javnostmi in marketinga
KATARINA PLANTOSAR
+386 (0)3 4264 205
+386 (0)51 651 821
katarina.plantosar@slg-ce.si

koordinatorka in organizatorka
kulturnega programa
URŠKA VOUK
+386 (0)31 670 957
urska.vouk@slg-ce.si

producentka
MOJCA REDJKO
+386 (0)51 241 173
mojca.redjko@slg-ce.si

vodja pravne službe
TJAŠA ŠULIGOJ
+386 (0)40 815 110
tjasa.suligoj@slg-ce.si

blagajna

informatorka-organizatorka
URŠKA ZIMŠEK

strokovna delavka
URŠKA PLANINC

+386 (0)3 4264 208
blagajna@slg-ce.si

Blagajna je odprta vsak delavnik
od 9. do 12., ob sredah tudi
od 15. do 18. ure, ter uro pred
začetkom predstave.

tajništvo

vodja uprave
LEA TOMAN

telefon
+386 (0)3 4264 202

centrala
+386 (0)3 4264 200

e-naslov
lea.toman@slg-ce.si

svet SLG Celje

dr. ŽIVA ČEBULJ

SIMONA POSINEK

BRIGITA TRATNIK

MAJA VOGLAR
predsednica

dr. MARKO ZEBEC KOREN
namestnik predsednice

strokovni svet SLG Celje

LUCIJA HARUM

URBAN KUNTARIČ
predsednik

MOJCA MAJCEN

ŽIGA MEDVEŠEK
namestnik predsednika

ALEŠ BROD

dr. ANTON ŠEPETAVC

slg-ce.si

Slovensko ljudsko
gledališče Celje

Sezona 26/27

Klasika v Celju

SLG Celje

Gledališki list

VSEBINA

Zasedba	4
Predstavitve	6
Tatjana Doma »Če se ne moremo zanesti niti na lastne spomine, kako sploh vemo, kdo smo?«	10
Grega Repovž Winston, ne piši dnevnika več	24
Prvič v SLG Celje	38
Nagrade	42
In memoriam: Mile Korun	46
Pripravljamo	54
Zasedba in vsebina predstave v angleščini	58

ZASEDBA

Robert Icke,
Duncan Macmillan

1984

po romanu Georgea Orwella *1984*
distopična drama

prva slovenska uprizoritev

PREVAJALEC IN REŽISER
Tomaž Krajnc

DRAMATURGINJA
Tatjana Doma

SCENOGRAFKA IN KOSTUMOGRAFKA
Vasilija Fišer

AVTOR GLASBE
Leon Firšt

OBLIKOVALEC ODRSKEGA GIBA
Felipe Pacheco

OBLIKOVALEC SVETLOBE
Domen Lušin

LEKTORICA
Živa Čebulj

PREMIERA
25. septembra 2026

Za pomoč pri snemanju videa se zahvaljujemo
Igorju Pečolerju in Jonu Niku Gorenaku (Novisuals).

Mali oder

IGRAJO
WINSTON
Nejc Jezernik, k. g.

O'BRIEN
Branko Završan
CHARRINGTON, SYME
Aljoša Koltak

PARSONS, MARTIN
Damjan Trbovc
GOSPA PARSONS, MAMA
Tanja Potočnik

JULIJA
Lucija Harum

EMMANUEL GOLDSTEIN
(NA POSNETKU)
Andrej Murenc

MISELNI ZLOČINEC
(NA POSNETKU)
Renato Jenček

GLAS OTROKA
Ula Umek, k. g.

ČLANA STRANKE
Đorđe Dimitrijević, k. g.
Matej Karlovšek, k. g.

VODJA PREDSTAVE
Breda Dekleva
ŠEPETALKA
Maša Gražzel
LUČNI MOJSTER
Andraž Ratej
TONSKI MOJSTER
Luka Drmič
REKVIZITER
Roman Grdina
DEŽURNI TEHNIKE
Matej Karlovšek
OBLIKOVALKA MASKE IN FRIZERKA
Andreja Veselak Pavlič

FRIZER
Jan Herček
GARDEROBERKI
Suzana Baniček
Sanja Slemenšek
KROJAČICA
Anita Kragelj
ŠIVILJA
Ivica Vodovnik
ODRSKI MOJSTER
Gregor Prah
TEHNIČNA VODJA
Aleksandra Štern
POMOČNIK TEHNIČNE VODJE
Rajnhold Jelen

V predstavi so uporabljeni posnetki, ustvarjeni z umetno
inteligenco, ter pesem *Wish You Were Here* skupine Pink Floyd.

ORWELL

George Orwell

George Orwell (1903–1950), romanopisec, esejist in novinar, sodi med najpomembnejše pisce dokumentarne in polemične proze prejšnjega stoletja. Njegova življenjska zgodba je kot hologram velikih prelomnic in tem 20. stoletja, imperializma, fašizma, komunizma. S svojimi dolgimi in odločnimi koraki je meril razdalje iz Etona v Mandalaj, iz Londona, Pariza, Wigan in Španije vse do »pravljичne« *Živalske farme* in antiutopične Oceanije leta 1984. Njegova pot od »zoprnega majhnega snoba« in imperialnega policista do antifašista, demokratičnega socialista in antistalinista se bere kot povzetek stvarne in duhovne zgodovine »časa skrajnosti«, kakor je 20. stoletje označil angleški zgodovinar Eric Hobsbawm. A tudi v našem stoletju se različne »zatohle male pravovernosti« na levi in desni, ki jih je Orwell preziral iz dna srca, še vedno trgajo za dušo tega odličnega angleškega esejista, romanopisca, novinarja, kritika in kolumnista. V jedru njegove ustvarjalnosti je bila politika, večino življenja je posvetil reševanju njenih meja in (ne)zmožnosti. V svojih delih je glasno zagovarjal pravice zatiranih, obubožanih, ponižanih in se zavzemal za nov in pravičnejši družbeni red od kapitalizma.

Robert Icke

Robert Icke (1986) je večkrat nagrajeni dramatik in režiser, ki ustvarja v gledališču in za film. Med njegovimi novjšimi deli so *Kralji na odru*, *Juda*, *Norini otroci* in *Ojdip*, uprizorjen v gledališču Internationaal Theater Amsterdam, kjer je bil Icke prvi rezidenčni umetnik programa Ibsen Artist in Residence. Njegova priredba *Živalske farme* je bila leta 2022 na dolgi turneji po Združenem kraljestvu, načrtovan pa je tudi prenos predstave v London. Njegova monološka priredba *Sovražnika ljudstva* z Ann Dowd v glavni vlogi je bila uprizorjena v Park Avenue Armory in je bila ena prvih predstav, ki so po zaprtju zaradi pandemije znova zaživele na newyorških odrih.

V šestih letih delovanja v gledališču Almeida je ustvaril osem predstav; pet jih je doživelo prenos na londonski West End in štiri v New York. Med njimi so *Divja račka*, *Marija Stuart* (tudi na West Endu in na turneji po Veliki Britaniji), *Striček Vanja*, *Oresteja* (tudi na West

Endu, v Schauspiel Stuttgart in Park Avenue Armory) ter *1984* (v soavtorstvu z Duncanom Macmillanom, uprizorjen tudi na Broadwayu, West Endu ter na mednarodnih gostovanjih). Režiral je *Hamleta* z Andrewem Scottom v glavni vlogi (tudi na West Endu in v Park Avenue Armory ter na BBC2) in monodramo *Vročica* Wallacea Shawa in *Gospod Burns* Anne Washburn. *Zdravnica* je bila leta 2022 z velikim uspehom uprizorjena na West Endu, leta 2023 pa v Park Avenue Armory in ostaja vse do danes na repertoarjih številnih gledališč po svetu, med drugim tudi v Sloveniji (v režiji Martina Kušeka v SNG Drama Ljubljana, 2025).

Icke je dvakratni prejemnik nagrade časopisa Evening Standard za najboljšo režijo, nagrade za režijo, ki jo podeljuje Critics' Circle, nagrade Kurta Hübnerja (za debitantsko produkcijo v Nemčiji) ter nagrade olivier za najboljšega režiserja, ki jo je prejel kot najmlajši dobitnik v zgodovini podeljevanja te nagrade. Je član Kraljeve družbe za literaturo.

Duncan Macmillan

Foto Natasha Krstic-Howe.

Duncan Macmillan (1980) je dramatik in pisec za gledališče, televizijo in film. Je avtor dram *Pljuča*, *Ljudje, kraji in stvari*, *Vse sijajne stvari*, *Rosmersholm* (po drami Henrika Ibsena), *1984* (po romanu Georgea Orwella, v soavtorstvu in soredžiji z Robertom Ickom), *Stekleno mesto* (po romanu Paula Austerja) ter *2071* (v soavtorstvu s Chrisom Rapleyjem). Napisal je tudi drame *Prepovedano območje*, *Žalost onkraj sanj* (po pripovedi Petra Handkeja), *Potovanje skozi noč* (po noveli Friederike Mayröcker) ter angleško različico *Sovražnika ljudstva* po verziji Thomasa Ostermeierja (Duke of York's Theatre). Njegova dela uprizarjajo po vsem svetu.

Napisal je vrsto scenarijev za filme in nadaljevanke, ki so bili predvajani na BBC, HBO in Netflixu ter predstavljeni na filmskih festivalih v Berlinu in Londonu. Za *Potovanje skozi noč* je leta 2013 prejel avstrijsko nagrado nestroy za najboljšo predstavo. Predstavi *1984* in *Ljudje, kraji in stvari* sta bili nominirani za nagrado olivier za najboljšo novo besedilo, *Rosmersholm* pa za nagrado za najboljšo obnovljeno uprizoritev.

Na slovenskih odrih smo lahko videli uprizoritve njegovih dram *Pljuča* (v režiji Žiga Divjaka, SNG Drama Ljubljana, 2019), *Vse sijajne stvari* (v režiji Nataše Barbare Gračner, SNG Drama Ljubljana, 2021) ter *Ljudje, kraji in stvari* (v režiji Matjaža Pograjca, Slovensko mladinsko gledališče, 2023).

»Če se ne moremo zanesti niti na lastne spomine, kako sploh vemo, kdo smo?«

Romanopisec, esejist, mislec, klatež, španski borec George Orwell (1903–1950), s pravim imenom Eric Blair, je eden najzanimivejših avtorjev angleške književnosti. Njegovo literarno delo obsega zajeten kup romanov in esejev, dve deli pa sta ga proslavili po vsem svetu, *Živalska farma* (knjigo je dokončal februarja 1944, izšla je avgusta 1945) in *1984* (roman je dokončal poleti 1948, izšel pa je junija 1949). Po političnem prepričanju je bil demokratični socialist in njegovo pisanje je bilo angažirano, naperjeno predvsem proti totalitarizmu in vsem deformacijam, ki jih je doživela demokracija znotraj socialističnega gibanja. Prej kot mnogi njegovi politični somišljeniki je videl in predvidel nevarnost birokratizma.

Damjan Trbovc, Tanja Potočnik, Nejc Jezernik

Tanja Potočnik, Branko Završan, Nejc Jezernik, Aljoša Koltak, Lucija Harum, Damjan Trbovc

Tanja Potočnik, Branko Završan, Lucija Harum, Nejc Jezernik, Aljoša Koltak

V jedru njegove ustvarjalnosti je bila vedno politika. Bil je oster opazovalec političnega dogajanja svojega časa, glasen komentator prepričanj in predsodkov, ki so usmerjali politične procese, in oster kritik svojih sodobnikov v 30. in 40. letih prejšnjega stoletja. Zaradi neprizanesljivosti in odkritega izražanja nepriljubljenih stališč (*»Svoboda tiska pomeni, če sploh kaj, svobodo kritizirati in ji nasprotovati«*) je imel veliko sovražnikov tako na levi kot desni, ki pa sta si ga tudi lastili, kadar jima je to ustrezalo. Za desnico je bil predvsem avtor zadnjih knjig, s katerima je zaslovel, *Živalske farme* in *1984*, ki naj bi dokazovali, da je bil Orwell prerok protikomunizma in zagovornik hladne vojne. Levica pa ga priznava bolj kot avtorja zgodnjih del, torej neusmiljene družbene kritike, ki ga je privedla do demokratičnega socializma: sem se poleg esejev uvrščajo še *Na robu in na dnu v Parizu in v Londonu*, *Pot v Wigan* ter *Burmanski dnevi*. V njih je zagovarjal pravice zatiranih, obubožanih, ponižanih ter se zavzemal za nov in pravičnejši družbeni red.

Distopični roman *1984* je napisal leta 1948, v njem pa je prikazal svet leta 1984. Roman govori o tem, kako vladajoči razred nadzoruje ljudi in s popraviljem zgodovine obvladuje medije. Ozadje Orwellovega romana *1984* je razdelitev sveta med velesilami, do katere je prišlo na jaltski konferenci 11. februarja 1945, na kateri so se srečali predsednik ZDA Franklin D. Roosevelt, predsednik vlade Združenega kraljestva Winston Churchill in generalni sekretar Komunistične partije Sovjetske zveze Josif Stalin. Jaltška konferenca je zaradi popuščanja Stalinu tlakovala pot hladni vojni.

Poleg tem, kot so družbena strukturiranost, delitev držav na dva bloka ter gospodarske, politične in življenjske razmere, se je Orwell osredotočal predvsem na nadzor, ki ga izvaja politična elita nad informacijami in posledično nad državljani. Mikrofoni in videokamere (telekrani) so nameščeni povsod in spremljajo, ocenjujejo in usmerjajo vsak korak, obnašanje in mišljenje posameznika. Pomembno je, da vsi sledijo Velikemu bratu, da so mu zvesti, da ga častijo, prirejajo razna zborovanja in srečanja njemu v čast, da ne brskajo za informacijami in da ne preusmerjajo svojih misli na druga področja, predvsem pa ne proti njemu. Prav zato uvedejo uradni jezik novorek, njegov namen pa je, da z vedno bolj skopim besediščem omejuje posameznikovo razmišljanje in izražanje. Vse novice so prirejene željam Partije, glavni namen pa je držati prebivalce v nevednosti oz. v lažni, nepravilni, neresnični vednosti. Vse informacije, ki Partiji niso po volji, spremenijo, jih izbrišejo iz arhiva, priredijo, popravijo, kot velela vladajoča

elita. Skozi roman se vseskozi pojavljajo tri parole: »Vojna je mir«, »Svoboda je suženjstvo« ter »Nevednost je moč«.

»Totalitarizem ukinja svobodo misli do stopnje, ki je v preteklosti še nismo videli. Pomembno se je zavedati, da nadzor nad mislijo ni samo negativen, ampak tudi pozitiven. Ne samo, da totalitarizem prepoveduje izražanje – celo mišljenje – določenih misli, ampak tudi narekuje, o čem bi morali razmišljati, ustvari ideologijo, skuša voditi naše čustveno življenje in celo vzpostaviti pravila vedenja. Posameznika, kolikor je mogoče, izolira od zunanjega sveta, ga zapre v umetni svet, v katerem ta nima več nobenih meril za primerjavo. Totalitarna država skuša na vsak način nadzirati misli in čustva svojih subjektov, vsaj tako celovito, kot nadzira njihova dejanja,« je o totalitarizmu menil avtor romana.

Orwell je v času, ko je živel v revnih predelih Londona in Pariza in ko se je kasneje bojeval v španski državljanski vojni, zaznal težnje k totalitarni ureditvi, prepoznal špekulativne in manipulativne načrte evropske levice. Totalitarizem ni samo politična ureditev, ampak gre za diktaturo na vseh družbenih področjih, v javni in intimni sferi, in ne dopušča nobenega medsebojnega povezovanja. 1984 ni napad na socializem ali angleško laburistično stranko, temveč prikaz popačenja, ki ga lahko prinese centralizirana ekonomija, oblikovana že v komunizmu in fašizmu. V polemičnem besedilu, ki ga je napisal junija 1949, potem ko je zgrožen bral o navdušenju nad romanom 1984 v ameriškem desničarskem tisku, je zapisal: »Moj zadnji roman NI mišljen kot napad na socializem ali britansko laburistično stranko (ki jo podpiram), temveč kot prikaz perversnosti, h kakršni so nagnjena centralno vodena gospodarstva in ki se je deloma že uresničila v komunizmu in fašizmu. Ne verjamem, da bo do družbe, kakršno opisujem, moralo priti, verjamem pa (seveda je treba upoštevati, da gre za satiro), da se kaj podobnega lahko zgodi. Mislim tudi, da so se totalitarne ideje ukoreninile v ume intelektualcev čisto povsod, in jaz sem njihove ideje privedel do logičnega sklepa. Knjiga se dogaja v Britaniji, ker hočem poudariti, da angleško govoreča ljudstva niso sama po sebi čisto nič boljša od drugih in da lahko totalitarizem, če se proti njemu ne bomo borili, zmaga kjerkoli.«

Glavni junak romana Winston Smith dela na Ministrstvu za resnico, kjer vsak dan spreminja stare dokumente in briše dejstva, ki ne ustrezajo trenutnim trditvam Partije. Sprašuje se, kako lahko kdo ve, kaj se je zares zgodilo, če Partija spreminja preteklost? Pisanje dnevnika je njegov poskus beleženja spominov in resnice, je poskus ohranjanja individualnosti.

Lucija Harum, Nejc Jezernik

Pisanje dnevnika je zanj dejanje upora. Že samo dejstvo, da je kupil zvezek in zdaj vanj zapisuje svoje misli, je miselni zločin. Ko zapiše »Dol z Velikim bratom«, zavestno prestopi mejo, saj se dobro zaveda, da ga zaradi tega lahko aretirajo in usmrtijo. Dnevnik je tako njegov prvi zavestni upor proti Partiji, ki želi, da ljudje ne razmišljajo samostojno, da nimajo zasebnega, notranjega življenja. Partija ne želi nadzorovati le posameznikovih dejanj, temveč tudi njegove misli in spomine. S pisanjem dnevnika Winston izraža lastna čustva, oblikuje lastne misli, potrjuje svoj obstoj kot posameznik.

Z zapiski v dnevniku želi zapustiti pričevanje prihodnjim rodovom, čeprav ni prepričan, ali bo njegov dnevnik sploh kdo kdaj prebral. V nekem trenutku pojasni, komu posveča svoje zapise: *»Prihodnosti ali preteklosti, času, ko bo misel svobodna, ko se bodo ljudje razlikovali drug od drugega in ne bodo živeli sami – času, ko bo obstajala resnica in ko tisto, kar je storjeno, ne bo moglo biti več izbrisano.«*

V razčlovečenem svetu distopije, v katerem so medčloveški odnosi zmanjšani na le nujen obseg in komunikacija zunaj družbeno določenih institucij ne obstaja več, se postavlja vprašanje, na kakšen način ljudje sploh še shajajo med sabo.

Ker sta ljubezen in spolnost področji, ki ju oblast ne more nadzorovati, ju hoče popolnoma ukiniti. Ljudje nikakor ne smejo uživati, sploh pa ne v spolnosti. Cilj in ideal družbe je odstraniti spolne nagone, pretrgati odnose med moškim in žensko, ukiniti orgazem in ljubezen, oplojevanje pa napraviti za vsakoletno obveznost. Stranka namreč meni, da spolna nepotešenost povzroča histerijo, ki jo je mogoče preusmeriti v vojno mrzlico in oboževanje voditeljev, zato je zelo zaželena.

»Kadar imaš z nekom ljubezensko razmerje, porabljaš energijo in se čutiš srečnega in te vse prekleto malo briga. Oni ne morejo prenesti, da tako čutiš. Oni hočejo, da ves čas pokaš od energije. Vse to korakanje gor in dol, pa vzklikanje in mahanje z zastavicami je kratko in malo skisana spolnost. Če si notranje srečen, zakaj neki bi te vznemirjal Veliki brat, pa Triletka in Dvominutno sovraštvo in vse njihove preplete oslarije?«

Julija nekega dne stisne Winstonu v roko listek z napisom: *»Ljubim te.«* Njuna srečanja prerastejo v ljubezen, prepovedano razmerje pa odkrije Miselna policija. Oba kaznujejo z uresničitvijo njunega največjega strahu v sobi 101. Ko se po mučenju srečata, si priznata, da je človeku pomemben edinole on sam in njegovo lastno preživetje. O Winstonu na koncu izvemo: *»Toda bilo je prav, vse je bilo prav, boj je bil končan. Izbojeval je bitko nad samim seboj. Ljubil je Velikega brata.«*

Dramatizacija romana *1984* Roberta Icka in Duncana Macmillana, ki je bila krstno uprizorjena v gledališču Nottingham Playhouse v petek, 13. septembra 2013, ne poskuša zgolj prenesti Orwellovega romana na oder, temveč hoče gledalca postaviti v položaj, da sam občuti negotovost, strah in manipulacijo resničnosti in se nenehno sprašuje, kaj je res in kaj je konstrukcija realnosti.

Po Icku in Macmillanu ta zgodba o vladajoči diktaturi zastavlja vprašanja o resnici in tem, kdo jo določa, o spominu in zanesljivosti naših spominov, o jeziku in njegovi moči oblikovanja mišljenja, o identiteti in tem, ali lahko zaupamo sami sebi, o dvomišljenju, torej sposobnosti živeti z nasprotujočimi si predstavami o svetu. Zato se njuna dramatizacija namenoma izogne stereotipni podobi distopične družbe (uniforme, plakati Velikega brata, temačne ulice Oceanije) in namesto tega ustvari občutek negotovosti, v katerem tako kot Winston tudi gledalec ni nikoli povsem prepričan, kaj je resnično.

Dogajanje je postavljeno v prihodnost po padcu Stranke v leto 2050. Začne se z domnevo, da ljudje v prihodnosti berejo Winstonov dnevnik kot zgodovinski dokument. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali je Stranka res padla in ali lahko sploh zaupamo temu, kar vidimo. Meja med preteklostjo in sedanjostjo je zabrisana. Dramatizacija posebej poudari vprašanje resnice, manipulacije, izkrivljanja informacij, medtem ko se roman bolj ukvarja s političnim nadzorom nad posameznikom.

V dramatizaciji spremljamo Winstona, ki je ujet na Ministrstvu za ljubezen. Prelomna točka je ista kot v romanu, soba 101, ki za vsakega predstavlja njegov najhujši strah. Za Winstona so to podgane; v strahu pred podganami izda Julijo in začne sprejemati resnico Stranke kot svojo lastno resnico. V dramatizaciji ne gre le za ideološko predajo, ampak tudi za razgradnjo identitete, saj Winston postane nezanesljiv pripovedovalec svoje lastne resničnosti, tako da kmalu ni več jasno, kaj je resnica.

Dramatizacija *1984* razbije klasičen časovni okvir zgodbe in jo postavi v bolj negotovo časovno strukturo. V romanu je zgodba jasna, čas teče linearno, v dramatizaciji pa se dogajanje začne »po padcu Stranke«, Winstonov dnevnik je zgodovinski artefakt, raziskovalci poskušajo rekonstruirati, kaj se je sploh zgodilo. Zastavlja se vprašanje, ali je Stranka res padla ali je to nova oblika nadzora. V dramatizaciji se preteklost in sedanjost prepleteta. Dogodki iz Winstonovega življenja niso prikazani kot trdna zgodba, temveč kot nezanesljiva rekonstrukcija.

Liki večkrat preigravajo iste prizore ali jih nekdo drug ponovno uprizarja, Winston ni več zanesljiv osrednji lik

Tanja Potočnik, Nejc Jezernik

zgodbe. Če je pri Orwellu glavni nosilec perspektive Winston, v dramatizaciji ni več jasno, ali gledamo resničnega Winstona, njegovo interpretacijo, manipulirano verzijo spomina ali morda ponovitev zgodbe v nadzorovanem sistemu.

Konec v dramatizaciji ostaja odprt, deluje kot še ena verzija ali rekonstrukcija zgodbe in zastavlja vprašanje: »*Ali je to sploh dokončna verzija njegove usode?*«, saj se realnost lahko vedno znova rekonstruira. Konec deluje kot še ena možna verzija resničnosti in nam postavlja vprašanje, kakšna je sploh končna resnica.

Osrednja tema dramatizacije je vprašanje resnice. Pri Orwellu vladajoča elita spreminja zgodovino, vendar bralec še vedno razume, da obstaja objektivna resnica (čeprav je nedostopna), Winston išče, »kaj se je zares zgodilo«. Pri Icku in Macmillanu pa resnica postane neoprijemljiva, nejasna. Ni več ene trdne verzije dogodkov, kar sproža občutek, da tudi Winstonova zgodba ni enotna, ampak prirejena in manipulirana. Preteklost se lahko spreminja v realnem času, pretekli dogodki niso spremenjeni samo v knjigah Stranke, ampak so na odru prikazani kot nekaj, kar se lahko rekonstruira na več načinov.

V romanu Partija spreminja resnico, v dramatizaciji pa resnica nastaja iz neskončnega toka informacij, ki se jih ne da preveriti. Dramatizacija opozarja na nevarnost sistema, kjer je resnica razdrobljena, hitra in upogljiva. Tako v romanu kot v dramatizaciji nadzor vladajoče elite ni samo političen, ampak tudi zgodovinski. Pomembno je, kdo nadzoruje spomin in kdo določa, kaj se je zares zgodilo, kakšna je resnica, ki je spremenljiva.

Če se lahko preteklost rekonstruira ali spreminja, potem ni več ene »prave« zgodbe o Winstonu, ampak več možnih verzij. Winston v dramatizaciji ne predstavlja več jamstva resničnosti, saj tudi njegova percepcija preteklosti postane vprašljiva. Niti sam ne ve več, kaj je doživel in kaj je interpretacija sistema. Tako kot Winston tudi gledalec izgubi zaupanje v lastno zaznavo. Dramatizacija tako Winstona kot gledalca postavlja v podobno stanje – ni več jasno, kaj je res in kaj ne. Iz tega izhaja nova dilema: »*Če se ne moremo zanesti niti na lastne spomine, kako sploh vemo, kdo smo?*«

Orwell nam sporoča, da oblast nadzoruje resnico, Icke in Macmillan pa prihajata do radikalnega zaključka, da vladajoča elita, ki je na oblasti, lahko naredi, da resnica postane popolnoma neoprijemljiva. Resnica ni več nekaj, kar oblast skriva ali spreminja, ampak nekaj, kar lahko v vsakem trenutku izgubi trdno obliko.

Icke in Macmillan na oder ne prinašata le zgodbe o Winstonu Smithu, ampak tudi komentar na svet 21. stoletja, o nadzoru, medijih, dezinformacijah in naši pripravljenosti verjeti

tistemu, kar nam avtoritete predstavljajo kot resnico. V romanu je bralec predvsem opazovalec Winstonove usode, v njuni dramatizaciji pa je postavljen v vlogo soudeleženca, ki mora presoјati, kaj je res in komu sploh lahko zaupa.

Predstava nenehno zastavlja vprašanje: »*Ali je to, kar gledam, res ali interpretacija resničnosti?*« V današnjem svetu si taka vprašanja zastavljamo ob deepfakih, manipuliranih slikah, politični propagandi. Orwellov svet ni oddaljena distopija, ampak metafora za današnje informacijsko okolje. Nadzor ni samo fizičen, ampak tudi informacijski, medijski in psihološki.

Viri in literatura

George Orwell: *1984*, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 2004.

George Orwell: *Fašizem in demokracija*, Pamflet 1, Založba ZRC, Ljubljana, 2021.

George Orwell: *Svoboda ali suženjstvo? V kitovem trebuhu in drugi eseji*, Založba Sanje, Ljubljana, 2017.

Tina Mahkota: *Pregled življenja in dela Georgea Orwella*, v: *Živalska farma: izbrani eseji* (str. 236–249), Mladinska knjiga, Ljubljana, 2001.

Matjaž Drev: *Množični nadzor v sodobni družbi*, magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 2010.

Katarina Živković: *George Orwell: 1984–2007*, diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 2008.

Robert Icke, Duncan Macmillan: *1984*, Modern Plays, Methuen Drama, 2021.

Winston, ne piši dnevnika več

Knjige imajo problem. Velik problem. Sploh znanstvenofantastične. Da namreč ne morejo več tekmovati z realnostjo. Realnost se vedno kaže v veliko strašnejši podobi, vse tisto, v kar smo verjeli in se nam je zdelo grozno, pa je z leti postalo nekako del naše prihodnosti – ker smo knjige pač vzeli kot dobro predvidevanje, obet, v dobrem in slabem –, se je potem, ko je prišlo, ko je prišel čas, da se s to prihodnostjo soočimo, izkazalo za strašnejše.

Ampak knjiga *1984* je bila izjema. Tam je bilo vse pripeljano do konca – do točke, ki se je moramo bati, do točke, za katero vemo, da je najstrašnejši obet prihodnosti. Orwellov *1984* nas je pomirjal: ker nikoli ni prišlo tako daleč, vedno je bilo – ne glede na to, ali smo gledali režime na Kubi, v Rusiji, Iraku itd. – še nekaj prostora, da so se ljudje lahko režimu in njegovi vseprisotnosti izogibali, se iz njega norčevali, našli razpoke, živeli svoje življenje in intimo. Režimi so vdiral v človeška življenja in jih uničevali, uničevali kariere in družine, ampak vedelo se je, kdo to počne, za koga, kdo bo morda na koncu poslan na sodišče in kdo je odgovoren – pa čeprav je to ne tako redko trajalo desetletja. Bilo je preprosto: na eni strani je bilo ljudstvo, na drugi strani režim, država, oblast, oblastnik, samodržec, vojska, vojaške obveščevalne službe in običajne obveščevalne službe, zlikovec, ki je izvajal nasilje nad narodom, je imel ime in priimek. Vedelo se je, kdo je tisti, ki streže po zasebnosti, vedelo se je, da obstajajo ovaduhi in špiclji, vedelo se je celo, da te lahko v teh avtoritarnih režimih izda ne le sosed, prijatelj in sodelavec, ampak celo lastni partner. Da, taka je bila realnost vseh teh režimov.

Nejc Jezernik, Aljoša Koltak

Ko smo konec osemdesetih gledali padec trdih režimov na evropskem vzhodu, na primer v Romuniji, je bilo še vse v okviru Orwellovega 1984, bilo je grozno, a še vedno ni prišlo do robov, ki jih je izrisal Orwell. Vse je bilo nekako znotraj, bilo je ljudstvo, bil je režim, razmerja so bila dana, nekateri so ga podpirali, večina je poskušala ostati pod radarjem in se delati, da je mogoče tudi znotraj najtrše policijske države, kjer je ovajanje bolj normalno kot normalno založena trgovina s hrano, nekako »normalno« živeti. Normalno? Da, vsak nenormalen režim ima svojo normalnost. Celo koncentracijsko taborišče ima svojo normalnost, v vsakem, še tako norem stanju ljudje poiščejo trenutke normalnosti in se potem borijo zanje – pa čeprav bi bili ti trenutku normalnosti v res normalnem svetu dojeti kot popolna grozljivost. Da, plesniv kos kruha lahko v takšni normalnosti v najhujši mori prinese neizmerno veselje in takrat je to najboljši kos kruha – in tak lahko ostane v spominu človeka še desetletja in ga v njegovi glavi ne more premagati noben svež, res hrustljav in res dišeč kos kruha iz rok najboljšega peka.

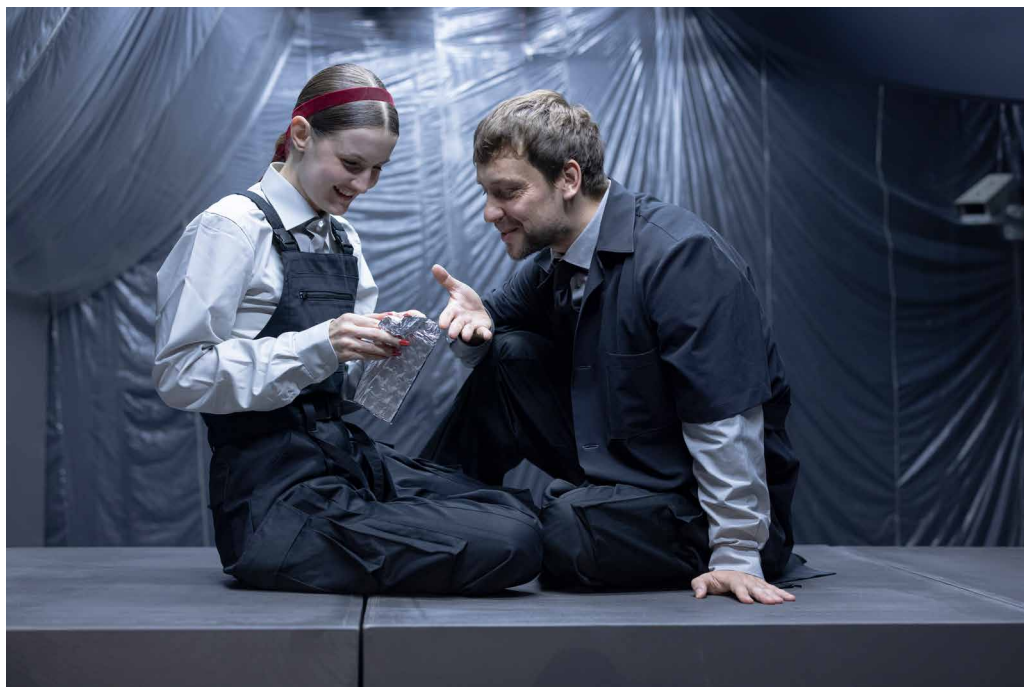
Danes vemo, da George Orwell ne bi smel napisati knjige 1984. Preprosto je ne bi smel napisati, ker nam je ta knjiga ponudila občutek varnosti. Vedeli smo, kaj je tisto najhujše, kar se lahko zgodi, vedeli smo, na kaj moramo biti pozorni, kaj so opozorilni znaki, v katero smer se razvija kateri režim, vedeli smo, kako bodo reagirali ljudje, pa tudi to, da smo ljudje pokvarljivo blago, vedeli smo, da sta največja zaveznika režimov strah in preračunljivost – v vsej grozi, da bi nekoč lahko prišli v tako družbo, smo se počutili varne, ker smo po Orwelovi zaslugi vedeli, kaj se lahko zgodi. Imeli smo priročnik. Celo dva, ne smemo pozabiti na *Živalsko farmo*: ta knjiga je bila vedno vsaj tako pomembna kot 1984. Imeli smo torej navodila. Vedeli smo, kako se boriti, da režim ne postane stvor. In to je bilo res varno okolje. Ti dve knjigi sta bili naša varnost.

3. septembra 2026 je spletni medij N1 Slovenija, le nekaj dni potem, ko je bilo že jasno, da je krovna družba dokončno prešla v roke ljudi iz kroga nekdanjega madžarskega avtokrata Viktorja Orbana, ko je morala urednica Katja Šeruga že podpisati sporazum o odstopu s položaja, objavil novico, ki je vse pretresla, presenetila pa nikogar. Takole pravi novica: »Od začetka leta je bilo v Srbiji več kot ducat študentov in članov opozicije žrtev vohunske programske opreme. Vsaj v enem primeru je bil telefon študentskega aktivista na daljavo okužen z vohunsko programsko opremo Pegasus, ki jo je razvilo izraelsko podjetje NSO. V drugem primeru naj bi bila na napravo osebe, medtem ko je bila ta v policijskem priporu, nameščena doma

razvita nadzorna programska oprema, znana pod imenom NoviSpy, piše Financial Times.« Namenoma nismo navajali neposredno Financial Timesa, ampak N1. Kajti tu se skriva vsa absurdnost situacije: v Sloveniji je novico prvi objavil prav N1, v trenutku, ko je bilo jasno, da je izgubil samostojnost, a se ta še ni začela poznati na uredništvu. Kaj je N1? N1 je skupina medijev, raztresenih po državah bivše Jugoslavije in ustanovljenih s strani ljudi, ki so verjeli v demokracijo, šlo je za skupino medijev, ki so zlasti v Srbiji, ki ji že predolgo vlada samodržec Aleksandar Vučić, zagotavljali dejansko novinarstvo in niso bili del propagandne mašinerije avtokrata. Desetletje se je Vučić boril, da bi si podredil N1 in na koncu mu je do cilja pomagal sosed iz Madžarske Viktor Orban. In čeprav je vmes Orban padel, njegov kapitalski imperij, ustvarjen v času dolgoletne oblasti, ostaja in deluje. In pomaga prijateljem.

Da, na to nismo nikoli mislili in Orwell nas je na tej točki uspaval: nismo vedeli, da se bodo samodržci tako dobro podpirali med sabo, nismo vedeli, da bodo tako poslovno okretni, nismo vedeli, da bodo znali tudi vse sodobne tehnologije in druge novosti – na primer družbena omrežja – tako dobro vključiti v svoje politično delovanje. Orwell nas je uspaval, vedno smo mislili, da bo Veliki brat nekako trd in lesen, ne pa okreten in da bo uporabljal vse tisto, za kar smo mislili, da so orodja demokratičnih sil in ljudi, ki verjamemo v človekove pravice. Mislili smo, da so svetovni splet, družbena omrežja in svoboda mobilnega telefona naša orodja, s katerimi bo svet postajal boljši, ker bomo vsi bolj povezani, in se bo z njihovo pomočjo širilo dobro, znanje, informacije in vednost. No, upali smo. Saj smo videli, da ni tako. Ampak zdelo se je, da imamo vseeno moč in da smo mi tisti, ki znamo uporabljati vse to. Je bila to aroganca? Ali zgolj nismo želeli vedeti? Ali pa se nismo bili v nobenem trenutku pripravljeni odpovedati udobju in užitku teh novosti, čeprav smo vedeli, da tonemo v odvisnost in da s svojim uživanjem teh na videz brezplačnih dobrot delamo za ljudi, ki nas bodo na koncu držali za goltanec? Vse je bilo res poceni, zastonj, bi lahko rekli. In vseeno smo verjeli, da ne bomo dobili računa. Da, tega nam tudi Orwell ni povedal. Ni nam povedal, da si bomo sami gradili to kletko. Vsi skupaj. Ni nam povedal, da bomo gledali lastne otroke, kako si gradijo to kletko, kako postajajo prihodnji sužnji vsega tega, in da ne bomo naredili dovolj, da bi se lahko rešili.

Orwell je kriv. Nismo krivi mi. On nam ni povedal, da se bomo razglasili za nemočne, ko si bodo klikali in podrsavali po ekranu svojo in našo prihodnost. Zakaj je napisal ta dva priročnika, če nas nista obvarovala?

Lucija Harum, Nejc Jezernik

Vrniti se moramo k novici, ki jo je torej 3. septembra 2026 objavil N1. Novica sama je namreč hujša kot pa opis okoliščin, v katerih je bila objavljena. To je tisto, česar si niti Orwell ni predstavljal. Kaj je program Pegasus? To je storitev, ki jo ponuja neko podjetje. Ne vemo, katero. Podjetij, ki ima v rokah Pegasus ali njegove različice, je danes veliko. Izvorno program prihaja iz Izraela, ustvarili so ga tehnologi, povezani z izraelskim dejansko demokratičnim režimom (da, izraelski režim, naj je še tako grozen, izpolnjuje vse pogoje, da mu rečemo demokratični režim), ki ga zadnjih 20 let tako ali drugače obvladuje Benjamin Netanjahu, človek, odgovoren za več kot 70.000 smrti na Zahodnem bregu in v Gazi.

V Izraelu so mnoge vohunske in obveščevalne dejavnosti že pred leti prenesli na podjetja. In zdaj je to pač dejavnost, ki je znana po svoji donosnosti in s tem zanimiva za vlagatelje. Da, ko enkrat dobi neka takšna zadeva ekonomski predznak, jo to v neoliberalnem kapitalizmu opere, nenadoma je to le še poslovna storitev. Včasih se je na primer reklo izogibanje davkom, danes se reče davčna optimizacija. Enako je s poseganjem v zasebnost ljudi. Tisto, kar so nekdaj počele obveščevalne službe in je bilo vedno zavržno dejanje države in samodržcev, je v zadnjem desetletju postala zgolj plačljiva storitev, ki jo ponujajo podjetja. Ne samo to: te storitve ponujajo javno, na lepo oblikovanih spletnih straneh. Res so v teh podjetjih zaposleni nekdanji vojaški in civilni obveščevalci, a ti ljudje so danes poslovneži in informacijski inženirji, ne pa vohuni, ki vdirajo v zasebnost ljudi in o tem poročajo samodržcem. Gre za ponujanje visokotehnoloških storitev. Mar nasprotujete razvoju visoke tehnologije? Ste proti razvoju? Da, nenadoma je tisto, kar je bilo še včeraj zavržno, le še dejavnost, trud in delo tam zakonito zaposlenih ljudi, ki javno in pred našimi očmi dobivajo za to plačo, morda pa celo kakšno mednarodno nagrado za inovativne rešitve na tem področju. Je treba torej nekoga diskreditirati? Je treba nekoga spremljati? Je treba komu slediti na njegovem telefonu in brskati po njegovi zasebnosti? To so danes storitve. Gre za zakonito dejavnost, za gospodarsko panogo kot vsako drugo. In ta dejavnost je tudi del slovenskega vsakdana. Vprašanja o stikih slovenskih oblasti s ponudniki takšnih tehnologij so se odprla že v času tretje vlade Janeza Janše. Slednji se je decembra 2020 med obiskom Izraela srečal s predstavniki družbe NSO Group, njegova vlada pa je tedaj zanikala, da bi Slovenija Pegasus kupovala ali da bi se zanj zanimala. Podobna vprašanja so se znova pojavila julija 2026, ko je Janšo v kabinetu obiskal Sebastian Kurz, nekdanji

konservativni avstrijski kancler, danes poslovnež v izraelskem podjetju Dream, ki državam ponuja rešitve na področju kibernetске varnosti. Med njegovimi poslovnimi partnerji je Šalev Hulio, soustanovitelj in nekdanji izvršni direktor NSO Group. Izraelsko podjetje Black Cube, ki so ga ustanovili nekdanji uslužbenci izraelskih obveščevalnih struktur, je pred madžarskimi volitvami leta 2018 izvajalo operacije proti nevladnim organizacijam in aktivistom, enako tudi v času pred volitvami leta 2022. Leta 2016 je bilo podjetje vključeno v operacijo proti Lauri Codruți Kővesi, takratni vodji romunskega nacionalnega direktorata za boj proti korupciji in današnji evropski glavni tožilki. Marca 2026, tik pred državnozborskimi volitvami, pa je postalo jasno, da je Black Cube deloval tudi v Sloveniji. A danes so to storitve. Ne gre za delovanje države. Ne gre za delovanje politikov. Temveč za storitve, za katere se izstavi račun. In prav to je tisto, česar si niti Orwell ni znal predstavljati.

Žal pa je vse opisano zgolj košček mozaika o sedanjosti. Ustaviti se moramo namreč pri dveh stvareh, ki neprimerno bolj krojita današnjo stvarnost, kot smo si lahko predstavljali. Ko je v nedeljo, 6. septembra 2026, prvič po drugi svetovni vojni na deželnih volitvah v Saški – Anhaltu zmagala skrajno desna Alternativa za Nemčijo, je bilo eno izmed sporočil njenih voditeljev namenjeno v ZDA. Javno so se namreč zahvalili Elonu Musku, najbogatejšemu Zemljanu, za pomoč. In pomoč, ki jo je stranki Alternativa za Nemčijo nudil Musk, je bila lahko samo ena: tako ali drugače jim je namreč zagotovil, da so njihova propagandna sporočila dobila večjo prisotnost na omrežju X. Seveda se to ni zgodilo prvič, vse to smo videli že na predsedniških volitvah v ZDA leta 2024 – kjer je Elon Musk prav tako pomagal na oblast »svojemu« kandidatu Donaldu Trumpu. A kdo je zdaj v teh državah dejansko na oblasti? Kdo je komu podrejen? Koliko knjig je bilo napisanih o tem, da kapital postaja premočan, da si velikokrat podreja politiko, da ima prevelik vpliv nanjo ter da s tem vplivom dosega, da se zakonodaja – od okoljske do davčne – prilagaja njegovim interesom? Niti v najtemnejših sanjah si nismo predstavljali, da bo po letu 2020 svet obvladovalo šest multimilijarderjev, ki bodo kot lastniki družbenih omrežij in tehnologije nakupovanja prek spleta lahko usmerjali ne le politike posameznih držav, ampak celotnega sveta. Kdo so torej resnični vladarji in kdo so le njihovi vazali? Anne Applebaum, ameriška zgodovinarica in novinarka, najbolje opisuje, kakšen je Veliki brat danes. Ne gre za enega človeka, enega samodržca, ki si je z vojsko, policijo in močjo nadzora izoblikoval neomejeno moč, niti ne gre za ideološki blok

Lucija Harum, Nejc Jezernik

Aljoša Koltak, Nejc Jezernik, Damjan Trbovc, Branko Završan, Tanja Potočnik, Lucija Harum

Lucija Harum, Damajn Trbovc, Nejc Jezernik, Aljoša Koltak

samodržcev – pa čeprav jih vidimo in gledamo in so tisti, na katere smo pozorni. Ne, danes je to konzorcij podjetij, omrežje režimov, finančnih struktur in posrednikov, ki jih ne povezuje ideologija, ampak »brezobzirna in neomajna odločenost obdržati svoje osebno bogastvo in moč, njihovih medsebojnih vezi s prijatelji v demokratičnem svetu pa ne utrjujejo ideali, temveč posli – dogovori za izogibanje sankcijam, izmenjavo nadzorne tehnologije in vzajemno pomoč pri bogatenju«. Mar lahko slehernik, ki se premika med službo in domom, ki pač živi svoj boj za spodobno preživetje, sploh prepozna, kdo je tisti, ki stoji na drugi strani, kdo je tisti, ki se je odločil, da bo upravljal njegovo življenje in prihodnost, ko pa to danes ni več samodržec z imenom in priimkom, ampak struktura, konzorcij?

A kako smo prišli sem? Se spomnite trenutka, ko ste odprli svoj račun na Facebooku in naložili nanj svojo prvo fotografijo? Se spomnite trenutka, ko ste našli prav tam svojo sošolko, ki ste se je tako razveselili? Se morda spomnite, ko ste prvič videli čudovita življenja nekih drugih ljudi, fotografije njihovega izleta v Nepal in čudoviti sončni zahod, ki ga je posnel vaš znanec na popotovanju po Škotskem? Se spomnite, ko ste prvič začutili, da ste sprejeti in zaželeni, ko je vaša objava na Facebooku sprožila živahno razpravo, pod njo pa se je nabrala kopica všečkov? Se spomnite večerov, ko ste poslušali desetine receptov o pripravi čičerike, gledali čudovite posnetke na Instagramu in dobili nasvete za zdravo prehrano od mladega postavnega moškega, vse se je zdelo tako dobro, pa čeprav si njegovega imena niste zapomnili – a ste mu verjeli? Vsi smo tukaj. In koliko zdravstvenih nasvetov je do nas prišlo brezplačno in brez certifikata, da je vse skupaj vredno več od počenega groša. Pa smo kar poslušali. Se upamo spomniti vseh hitrih nakupov, ki smo jih naredili na svetovnem spletu na spletnih straneh, za katere pred tem nismo nikoli slišali? In koliko ljudi, za katere prav tako nismo še nikoli slišali, smo bili in smo še pripravljeni poslušati, ko nam razlagajo, kaj se dogaja po svetu, kdo je dober in kdo ne, kako je migrant iz Sirije posilil deklico na Finskem, kako so davki v naši državi najvišji in kako drugod dobro živijo? Nenadoma smo postali najbolj zaupljiva bitja, ki sprejemajo in poslušajo informacije in novice iz celega sveta, zdi se nam, da nam je vse znano in vse blizu, da smo vključeni v svet, ne le v svojo državo – in skoraj nikoli se ne spomnimo, da vse to obstaja zato, ker je to, kar počnemo, dobičkonosno. A ne samo dobičkonosno. To je naš Veliki brat. Si to vsaj za trenutek lahko priznamo? Ki nam usmerja misli, kroji našo jezo, oblikuje naša politična stališča. Seveda si tega ne moremo priznati, saj vendar mi vemo, kaj je dobro in kaj ne, vemo, kaj je res in kaj ne, nas

seveda nihče ne more prinesiti okoli. In seveda si nihče niti sam pred sabo ni zmožen priznati, da je od vsega skupaj že odvisen, tudi ko preverimo svojo dnevno prisotnost na telefonu in se nam na ekranu jasno izpiše, da smo v povprečju priključeni po pet ur – še vedno obsedimo v prepričanju, da imamo svoje življenje v svojih rokah, da si sami oblikujemo politična stališča in da celo nakupujemo popolnoma svobodno.

In zdaj smo tam. Tam? Tam ima ime. Imenuje se umetna inteligenca. Mar ni čudovito, da lahko vsak uporablja umetno inteligenco? Mar ni čudovito, da osnovni paket vedno naredijo dostopen čisto vsakemu Zemljanu z dostopom do interneta? Mar ni neverjetno, da nam je ta izjemna tehnologija kar na razpolago – čisto vsakemu na tem svetu? Seveda, vedno se lahko odrečemo tej tehnologiji. Ker mi jo razumemo in tudi vemo, kako se uporablja. Nikakor ni mogoče, da bi postali odvisni tudi od tega. Nikakor ni mogoče, da bi bili odgovori umetne inteligence jasno usmerjeni in izbrani, da nas vodijo po prav določeni poti. Ne, to je čudovita tehnologija, ki bo svet popeljala na nove ravni razvoja in svobode. Zgolj naključje je, da je v lasti teh ljudi, ki se jim politiki med prvimi zahvalijo, ko zmagajo na volitvah. Naključje je, da si nobena država ne upa napisati resne zakonodaje, ki bi umetno inteligenco in njene lastnike obremenila s pravili in omejitvami. Tako dobro je, spet smo dobili nov prostor svobode. Z najboljšimi odgovori na naša vprašanja. Lahko jo sprašujemo tudi o naših zasebnih zadevah, celo o tem, kakšen je naš partner in ali naj vztrajamo z njim. Nenadoma smo še bolj svobodni! Še nikoli tako!

Orwell ne bi smel napisati teh priporočnikov za prepoznavanje avtoritarcev. Preveč varno smo se počutili, ker smo ju imeli.

Nejc Jezernik, Damjan Trbovc, Branko Završan, Lucija Harum

PRVI VSLUGCELJE

Tomaž Krajnc prevajalec in režiser

Tomaž Krajnc je gledališki režiser, ki že več kot petnajst let ustvarja v mednarodnem prostoru. Po diplomu iz psihologije na Univerzi v Ljubljani je magistriral iz gledališke režije na škotskem konservatoriju Royal Conservatoire of Scotland, kjer je svoje znanje povezal z raziskovanjem sodobnih režijskih pristopov.

V Sloveniji je režiral številne odmevne uprizoritve. Njegova režija *Blazinka* (Gledališče Zarja Celje, 2014) je postala prva predstava v 54-letni zgodovini Linhartovega srečanja, ki je prejela vse štiri osrednje nagrade festivala – za najboljšo predstavo, najboljšo režijo ter dve igralski nagradi. Velik uspeh je dosegla tudi njegova priredba *Macbetha* (2016), za katero je prejel nagrado za izvirne režijske rešitve. V zadnjih letih deluje predvsem v Združenem kraljestvu. Na Škotskem je med drugim režiral sodobno priredbo otroške pravljice *Ostržek* (Hopscotch Theatre Company, 2024) in avtorsko predstavo *Zračni koridor* (Brief Palava, 2020). Trenutno živi v Londonu, kjer je nedavno vodil raziskovalni proces nove drame o nasilju v družini *The Penguin Snare* (2025), svoj režijski pristop pa izpopolnjuje tudi na delavnicah in s spremljanjem vaj uveljavljenih režiserjev, kot sta Robert Icke in Lyndsey Turner. Kot dramatik razvija avtorski projekt

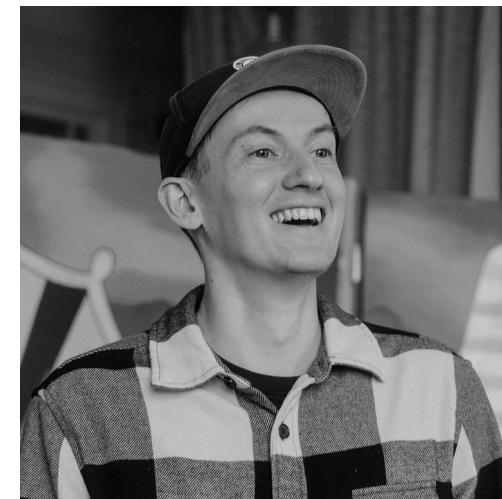

Foto Adamantia Tserkezoglou

Semantika, ki raziskuje, kako jezik oblikuje naše dojemanje resničnosti, identitete in medsebojnih odnosov. Poleg udejstvovanja v gledališču je napisal še scenarij za štiri kratke filme in spletno serijo *Dualizem* (2018) ter jih tudi režiral.

Njegovo delo zaznamujeta zanimanje za človeško psiho in sodobne družbene teme ter prepričanje, da lahko gledališče s kulturno izmenjavo in mednarodnim sodelovanjem odpira prostor za dialog o globalnih izzivih.

Felipe Pacheco

oblikovalec odrskega giba

Foto Sam Mackay

Felipe Pacheco je brazilsko-britanski igralec in gibalni umetnik iz severozahodne Anglije. Leta 2019 je diplomiral iz gledališča in uprizoritvenih umetnosti na Univerzi v Surreyju, kjer je istega leta soustanovil gibalno gledališče Buried Thunder (BTh). Nato se je preselil v London, kjer je kot režiser in oblikovalec giba ustvaril predstave *PLAYground* v Savoy Theatre (2025), *Wild Swimming* v Hope Street Theatre (2025) in Shakespearovo komedijo *Mnogo hrupa za nič* (Off The Ground, 2024), s katero se je odpravil tudi na mednarodno turnejo. Po naročilu gledališč BTh in Volcano Theatre je nedavno soustvaril predstavo *Cosima and Damien: The Twins Who Danced with Death* (2022), trenutno pa v sodelovanju z gledališčem OVO Theatre

pripravlja odrsko priredbo znane otroške zgodbe. V krstni uprizoritvi odrske priredbe *Iger lakote* (Troubadour Canary Wharf, 2026) je nastopil v vlogi Cata, nedavno pa je nastopal še v predstavah *Hamlet Hail to the Thief* (RSC, 2025), *Toto Kerblammo!* (Unicorn Theatre, 2025) in *Rope* (Theatr Clwyd, 2024). Felipe Pacheco od leta 2019 pri priznanem angleškem gledališču Frantic Assembly poučuje, vodi delavnice in usposabljanja za gledališko metodo »Frantic Method«. Pri Frantic Assembly je igral v britanski turneji *Othella* (2022) ter glavno vlogo v Kafkovi *Preobrazbi* (2024). Felipe Pacheco se izjemno veseli ustvarjanja v Sloveniji in tega, da s strokovnim znanjem s področja odrskega giba pristopi k raziskovanju kompleksnosti te kulturne zgodbe.

Nejc Jezernik

dramski igralec

Foto Ana Ribič

Celjan Nejc Jezernik (1990) je že pred vpisom na AGRFT UL obiskoval različne igralske delavnice doma in na Škotskem ter nastopal v ljubiteljskih gledališčih, s katerimi je prejel več državnih in mednarodnih nagrad. Leta 2018 se je vpisal na AGRFT UL v letnik profesorjev Janusza Kice in Borisa Ostana, kasneje tudi Branka Šturbeja. Med študijem je leta 2020 prejel svojo drugo Severjevo nagrado za vlogo Ponyja Williama v uprizoritvi *Noži v kurah*, v tem času se je tudi udeležil gledališkega seminarja »Devised theatre« na Korziki. Študij je zaključil leta 2022 z diplomsko predstavo Ivana Cankarja *Lepa Vida*

v režiji Aljoše Živadinova Zupančiča, v kateri je oblikoval vloge Mrve in Dolinarja. Že v času študija je začel voditi otroško oddajo *Z kot Zofka* na RTV Slovenija, ki jo vodi še danes. Po zaključenem študiju je začel delati kot svobodnjak, tako da se je razvijal pri različnih projektih. Med prvimi je bil avtorski projekt *Da te ni sram* v Lutkovnem gledališču Ljubljana, z Vio Negativo pa je sodeloval pri ustvarjanju predstave *Ringlšpil*. Trenutno zaključuje magistrski študij na AGRFT UL in ob tem nastopa v predstavah Mestnega gledališča ljubljanskega, Mini teatra in Zavoda Margareta Schwarzwald.

NAGRADA
NEPOGREŠLJIVI 2026

Foto Boštjan Lah

Breda Dekleva

Posebno nagrado nepogrešljivi Društva slovenskih gledaliških režiserjev in režiserk posameznikom, katerih delo pomembno prispeva k nastajanju gledaliških predstav, čeprav pogosto ostaja skrito očem javnosti, je na 61. Festivalu Borštnikovo srečanje prejela vodja predstave in šepetalka Breda Dekleva.

Breda Dekleva je izjemna sodelavka in soustvarjalka, ključni podporni steber marsikaterega projekta, ki nastaja v produkciji Slovenskega ljudskega gledališča Celje. S svojo zavzetostjo, natančnostjo, profesionalnim odnosom do gledališča, občutkom za potrebe vsakega študija posebej in izjemnim občutkom za podrobnosti vselej znova ustvarja pogoje za delo, ki so visoko profesionalni in urejeni. Čeprav ni nikoli v ospredju, brezkompromisno omogoča in ustvarja velike in pomembne dogodke v gledališču. Pri svojem delu se ne ustraši sprememb in novosti, temveč sledi ideji uprizoritve in ustvarjalkam in ustvarjalcem omogoča čim bolj mirno ustvarjanje, pri čemer v študij prinaša svoje dolgoletne izkušnje in znanje iz izjemnega števila projektov, pri katerih je sodelovala.

Od uvodne vaje naprej skrbi za nemoten potek dela, dobro vzdušje in komunikacijo tako med ekipo kot med posameznimi sektorji gledališča. Rekviziti, ki se jih omeni samo kot razmišljanje, so vselej pripravljeni, pred predstavo pregledane vse pozicije, rekviziti, kostumi in igralci, scenografija na vajah je markirana, urniki in razporedi so vedno ustrezno usklajeni, črte vrisane in besedilo iz improvizacij vpisano v tekst.

Njena prisotnost in vpetost v projekt sta blagodejni za vsakogar. Kadar je v projektu Breda Dekleva, veš, da se bo predstava lahko zgodila. Ko je bila pred časom prisotna kot šepetalka, so bile luknje v tekstu neopazno zapolnjene, danes pa, ko sodeluje kot vodja predstave, nihče ne zamudi svojega vstopa na oder, scenske spremembe se zgodijo filigransko natančno, govorna podoba je natančna, ob tem pa se – kar ni zanemarljivo – vsi počutimo dobro. Tudi kadar se uprizoritev dogaja v drugačnih postavitvah, kadar je v projektu skoraj ves ansambel in je v predstavi na tisoče rekvizitov ali pa predstava traja dlje kot običajno, poskrbi, da vse poteka transparentno, da so vsi obveščeni o vsem in da se vaja, študij ali predstava lahko zgodi brez pretresov. Ob tem pa s komerkoli z veseljem (in brez vsiljevanja) tudi stakne glave, kako lahko (tehnične ali ustvarjalne) zagonetke rešimo na čim bolj kreativen in vsebinsko ustrezen način. Vselej ti dobronamerno predlaga odlične rešitve.

Ne glede na posebnosti projekta Breda Dekleva vedno drži z ekipo in si vselej prizadeva, da se zgodi gledališče v svoji najboljši obliki.

Zato je Breda Dekleva brez dvoma nepogrešljiv gradnik slovenskega gledališča!

VEČEROVA NAGRADA ZA IGRALSKE DOSEŽKE V SEZONI 2025/26

Foto Peter Giodani

Urban Kuntarič

Večerovo nagrado za sezono 2025/26
prejme Urban Kuntarič za vloge v uprizoritvah
Zvezde gledamo, da ne bi videli sveta, *Hlapci*
in *Na klanecu* (45.9652° N, 14.2959° E)

»Cankarjeva sezona« je od članic in članov igralskega ansambla SLG Celje zahtevala popolno predanost. Vsi so bili zasedeni v več predstavah in v vsaki so bili praviloma večkratno zasedeni. Nove interpretacije po motivih Cankarjevih besedil so bile bogate, saj so igralka in igralci v njih požrtvovalno in entuziastično sodelovali kot sokreatorji in izvajalci koncepta.

Urban Kuntarič je poskrbel za suveren vstop v ta cankarjanski kozmos v uprizoritvi *Zvezde gledamo, da ne bi videli sveta*. Občutljivo je pomagal ustvariti ambivalentnost samega lika Kurenta in skupnostnega odnosa do te emblematične in enigmatične posebitve umetnosti.

Izrazito je izstopal v uprizoritvi *Hlapci*. Ob vseh sijajnih premestitvah, posodobitvah in aktualizacijah je njegov lik podjetnika in predsednika sveta staršev Petra Betaja predstavljal najbolj pomenljivo povezavo med vlogama. Urban Kuntarič nas je v vlogah populističnega predstavnika kapitala ter Župnika s preiščeno in poglobljeno interpretacijo pripeljal do obsojanja sprevrženih nosilcev družbene moči, pa tudi do ponovnega razmisleka o svoji vlogi v družbi, o soudeležbi, krivdi in grehu.

Tudi v epilogu sezone, uprizoritvi *Na klanecu* (45.9652° N, 14.2959° E), je odlično opravil zahtevno nalogo posrednika, motivatorja, zabavljaka in animatorja.

Urban Kuntarič je od vlečenja meha na veselici v prvi uprizoritvi do petja v pogrebni spremljavi na klanecu siromakov izmojstril lasten igralski modus in dal pomemben pečat presenetljivi gledališki sezoni.

IN MEMORIAM

Foto Peter Uhan

Mile Korun (1928–2026)

Režiser, dramatik, scenograf, kostumograf, profesor in gledališki inovator Mile Korun je neizbrisno zaznamoval celjsko gledališče. Njegove inovativne postavitve Cankarjevih dram so celjsko gledališče vzpostavile kot prostor sodobnega gledališča in ga vpisale tudi na zemljevid jugoslovanskega gledališkega prostora. Na našem odru se je prvič predstavil v sezoni 1954/55 z režijo drame *Dež v pomladni noči* celjskega dramatika Miloša Mikelna. V desetletjih, ki so sledila, se je v Celje vedno znova vračal in ustvaril vrsto uprizoritev, ki so pomembno zaznamovale zgodovino našega gledališča. Posebno mesto med njimi imajo njegove interpretacije Cankarja, ki so postale legendarne. Njegov celjski Cankarjev opus obsega režije predstav *Za narodov blagor* (premiera 7. oktobra 1966), *Hlapci* (20. oktobra 1967), *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* (19. marca 1976), *Lepa Vida* (28. septembra 1979) ter *Hlapci* (28. septembra 1990). Za predstavo *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* je na Borštnikovem srečanju prejel tudi nagrado za režijo, Združenje dramskih umetnikov Slovenije pa je nagradilo tudi uprizoritev v celoti.

Poleg Cankarjevih dram je na oder celjskega gledališča postavil še *Podstrešje* Janeza Žmavca (premiera 10. marca 1967), *Mesec dni na kmetih* Ivana Sergejeviča Turgenjeva (10. marca 1972), *Prevzgoja srca* Dušana Jovanovića (12. decembra 1980), *Let na mestu* Gorana Stefanovskega (14. marca 1983), *Kar hočete* Williama Shakespeara (19. septembra 1986), *Bobni v noči* Bertolta Brechta (7. oktobra 1994), *Gorgonin dar* Petra Shafferja (premiera 18. oktobra 1996), *Nemir* Matjaža Zupančiča (4. marca 1998), *Ubijalci muh* Matjaža Zupančiča (18. oktobra 1999) in Molièrovega *Tartuffa* (14. marca 2003).

Za uprizoritve slovenskih in svetovnih klasikov je prejel številne najpomembnejše gledališke nagrade in priznanja v Sloveniji in širšem prostoru nekdanje Jugoslavije. Še pomembnejša pa ostaja sled, ki jo je zapustil v slovenskem gledališču – v uprizoritvah, igralkah in igralcih, študentkah, študentih, sodelavkah, sodelavcih ter gledalkah in gledalcih.

Janez Žmavc *Podstrešje*, premiera 10. marca 1967, foto Viktor Berk (SI_ZAC_O900_016_00164)

Ivan Cankar *Hlapci*, premiera 20. oktobra 1967, foto Viktor Berk

Ivan Sergejevič Turgenjev *Mesec dni na kmetih*, premiera 10. marca 1972, foto Viktor Berk (SI_ZAC_O900_016_00208)

Ivan Cankar *Za narodov blagor* (premiera 7. oktobra 1966), foto Viktor Berk

Ivan Cankar *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, premiera 19. marca 1976, foto Viktor Berk

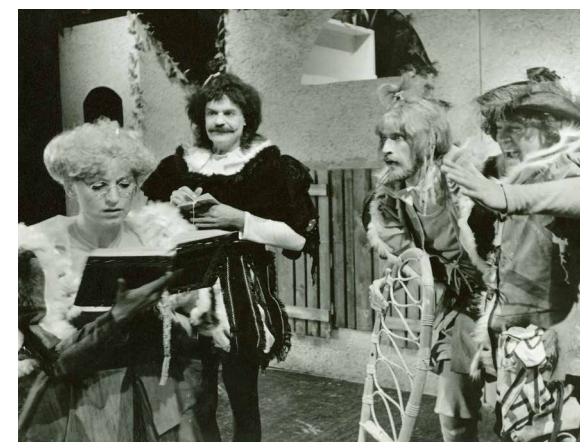
Ivan Cankar *Lepa Vida*, premiera 28. septembra 1979, foto Viktor Berk

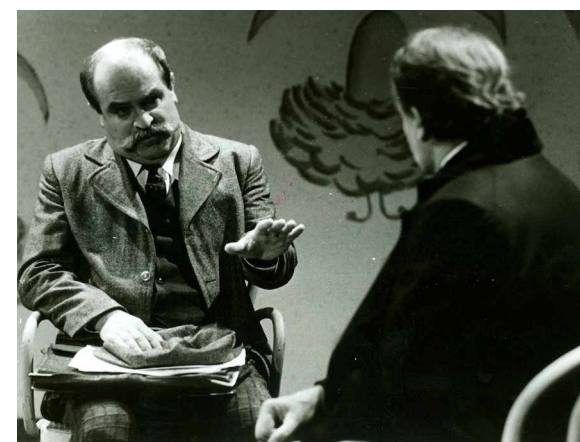
Dušan Jovanović *Prevzgoja srca*, premiera 12. decembra 1980, foto Viktor Berk
(SI_ZAC_0900_016_00276)

Goran Stefanovski *Let na mestu*, premiera 14. marca 1983, foto Viktor Berk
(SI_ZAC_0900_016_00288)

William Shakespeare *Kar hočete*, premiera 19. septembra 1986, foto Viktor Berk

William Shakespeare *Kar hočete*, premiera 19. septembra 1986, foto Viktor Berk

Bertolt Brecht *Bobni v noči*, premiera 7. oktobra 1994, foto Damjan Švarc (SI_ZAC_0900_007_00056)

Peter Shaffer *Gorgonin dar*, premiera 18. oktobra 1996, foto Damjan Švarc

Matjaž Zupančič *Nemir*, premiera 4. marca 1998, foto Damjan Švarc

Matjaž Zupančič *Ubijalci muh*, premiera 18. oktobra 1999, foto Damjan Švarc

Molière *Tartuffe*, premiera 14. marca 2003, foto Damjan Švarc (SI_ZAC_0900_007_00105)

Mare Bulc in soustvarjalci

In kaj ima s tem Tom Sawyer? 9+

navihana otroška predstava o domišljiji
v dobi pametnih telefonov

krstna uprizoritev

REŽISER
Mare Bulc

PREMIERA
30. septembra 2026

V navihani otroški predstavi o domišljiji v dobi pametnih telefonov *In kaj ima s tem Tom Sawyer?* ustvarjalke in ustvarjalci (skupaj s sodelujočimi mladimi gledalkami in gledalci) poskušajo izslediti in izzvati domišljijo v času vse bolj nespametne uporabe pametnih naprav in poplave digitalnih vsebin.

Ustvarjalci se niso lotili uprizarjanja znanih romanov, v katerih se pojavlja najprepoznavnejši Twainov junak, temveč jih je pritegnila misel, da sawyerski tip domišljije in navihanosti nepreklicno izginjata.

Otroci, ki so odraščali pred izumom pametnih telefonov, so po žepih nosili raznolike predmete, ki so v igri le s pomočjo njihove domišljije postajali igrače, osebe, živali, nenavadna bitja, čarobne reči in še vse kaj drugega. Danes je najpogostejša in najbolj zaželena »igrača« v žepih mladih predvsem polna domišljije odraslih; tisti, ki gleda v njen utripajoči ekran, pa svoje domišljije za to »igro« ne potrebuje več. Pa naj bo otrok ali odrasel. Pa je res tako? Je otroška domišljija v dobi pametnih telefonov res stvar preteklosti?

In kaj ima s tem Tom Sawyer? je nevsakdanja interaktivna uprizoritev, ki najde naivne, drzne in nepričakovane vstope in vpoglede v današnjo uporabo telefona. Predstava s humorjem, igrivostjo in absurdnim gledališkim jezikom odpira vprašanja o odnosu med posameznikom in telefonom ter mlademu občinstvu ponuja prostor za premislek in domišljijo.

Navihanost sawyerskega tipa v tej aktualni otroški predstavi postane izhodišče za svež in zabaven pogled na sodobno »ekranoslovje«.

Arthur Miller

Lov na čarovnice

The Crucible
drama

PREVAJALKA

Alenka Klabus Vesel

REŽISER

Luka Marcen

PREMIERA

decembra 2026

Ameriški dramatik in esejist Arthur Miller (1915–2005) je eden najpomembnejših dramatikov 20. stoletja. V več kot tridesetih dramah, ki so mu prinesle Pulitzerjevo nagrado in več nagrad Tony, vseskozi pretresa vprašanja o smrti, izdajstvu in krivdi.

Drama *Lov na čarovnice* se naslanja na zgodovinske osebe in resnične dogodke v majhni skupnosti tako rekoč na robu poseljenega sveta, v svetu, ki ga je moral človek na silo urbanizirati, da je v njem lahko zgradil na strogi in kruti teokraciji temelječo skupnost. Tako krhka tvorba je zelo lomljiva in vsaka slutnja dvoma in upora proti vzpostavljenemu družbenemu redu jo lahko pahne v histerijo in paranojo. Tudi kadar je osrednji spor intimno vprašanje ljubezni in iskrenosti odnosov.

Miller je *Lov na čarovnice* napisal v času, ko je lov na »notranje sovražnike« v Združenih državah Amerike potekal pod krinko moralne čistosti in nacionalne varnosti. A njegova drama presega zgolj konkretne okoliščine in celo zgodovinski okvir. Z resničnimi dogodki je postavil ogledalo vsakič novim preganjanjem in nestrpnosti sodobnega časa.

Lov na čarovnice je večna parabola o človeškem strahu, ki se sprevrže v nasilje, o skupnosti, ki v objestni želji po družbenem redu in miru uniči lastno jedro. V središče pa postavlja vprašanje, kaj se zgodi, ko prepričanje nadomesti resnico, ko mnenja zamenjajo dejstva, strah pa pogum in ko se skupnost združi v iskanju krivcev in krivde. Toda zgodovina se neprestano ponavlja – lov na čarovnice se ponavlja kakor folklor, menjajo se tožnik, obtoženec in okoliščine.

Živimo v svetu, v katerem smo izборjene sadove napredka pripravljeni hitro zavreči, za domnevno ponovno vzpostavljane reda in miru, čistosti in snažnosti družbe v korist parcialnih političnih, ekonomskih in materialnih interesov pa spet začnemo lov na najrazličnejše čarovnice. Kot velja od nekdaj: vzrok ni pomemben, pomemben je domneven, navidezen izkupiček. A kot v času dobrega starega Salema, pa tudi v času Arthurja Millerja, se tudi danes zdi, da se niti ne zavedamo, kako uničujejo je tak lov za vse.

Lov na čarovnice je tudi danes natančna vivisekcija mehanizmov izključevanja in paranoje, preoblečenih v nove oblike: politične polarizacije, spletne gonje, ideološke vojne in vsakodnevni boj za »pravico do lastnega mnenja«. Millerjevo besedilo beremo kot anatomske atlas sodobne družbe, v kateri vsi zahtevajo lastno svobodo, »dobro državo«, razvojno politiko in čistost – miselno, moralno ali identitetno. S tem nehote ponavljajo iste vzorce nasilja, proti katerim naj bi se borili.

Salem je danes metafora neznosnega pritiska družbenega nadzora. Je ogledalo družbe, v kateri nestrpnost, strah pred drugim in obsesija z nadzorom in oblastjo ustvarijo atmosfero paranoje, v kateri se izgublja meja med resničnim in izmišljenim. Millerjevo vprašanje pa ostaja enako neizprosno kot leta 1953: Kaj vse smo pripravljeni žrtvovati, da bi dokazali, da nismo krivi?

»Čudni časi so prišli, gospod. Nihče ne more več dvomiti, da so se temačne sile strnile v pošasten napad na to vas. Dobro veste, kako prebrisan je hudič.«

CAST

Robert Icke,
Duncan Macmillan

1984

Small stage

based on George Orwell's novel *1984*
dystopian drama

first Slovenian production

TRANSLATOR AND DIRECTOR

Tomaž Krajnc

DRAMATURG

Tatjana Doma

SET DESIGNER AND COSTUME DESIGNER

Vasilija Fišer

COMPOSER

Leon Firšt

MOVEMENT DESIGNER

Felipe Pacheco

LIGHTING DESIGNER

Domen Lušin

LANGUAGE CONSULTANT

Živa Čebulj

OPENING NIGHT

25 September 2026

We would like to thank Igor Pečolar and
Jon Nik Gorenak (Novisuals) for their help with video.

CAST

WINSTON

Nejc Jezernik, as guest

O'BRIEN

Branko Završan

CHARRINGTON, SYME, HOST

Aljoša Koltak

PARSONS, MARTIN

Damjan Trbovc

MRS PARSONS, MOTHER

Tanja Potočnik

JULIJA

Lucija Harum

EMMANUEL GOLDSTEIN
(ON VIDEO)

Andrej Murenc

THOUGHTCRIMINAL
(ON VIDEO)

Renato Jenček

CHILD'S VOICE

Ula Umek, as guest

PARTY MEMBERS

Đorđe Dimitrijević, as guest

Matej Karlovšek, as guest

STAGE MANAGER

Breda Dekleva

PROMPTER

Maša Gražzel

LIGHTING MASTER

Andraž Ratej

SOUND MASTER

Luka Drmič

PROPERTY MASTER

Roman Grdina

FRONT-OF-HOUSE

Matej Karlovšek

MAKE-UP ARTIST AND HAIRDRESSER

Andreja Veselak Pavlič

HAIRDRESSER

Jan Herček

WARDROBE MASTERS

Suzana Baniček

Sanja Slemenšek

TAILOR

Anita Kragelj

SEAMSTRESS

Ivica Vodovnik

HEAD OF CONSTRUCTION

Gregor Prah

TECHNICAL MANAGER

Aleksandra Štern

ASSISTANT TECHNICAL MANAGER

Rajnhold Jelen

The production includes AI generated images.
Music used in the production includes also the
song *Wish You Were Here* by Pink Floyd.

The office of the president of one of the Western democracies recently published a photograph of an arrested protester. Her tears were not real. They had been added using artificial intelligence. A few years earlier, the result of a presidential election in a European country had been annulled due to algorithmic manipulation of public opinion. In a Slovenian town, a political opponent had vanished from an official photograph of a public event.

Forty years before these real events, in the fictional dystopia of 1984, Winston Smith secretly keeps a diary. He is not sure for whom he is writing it. For the future? For those yet unborn? What he does know is that every thought can be dangerous. The Party is constantly watching. Not just his actions, but his thoughts, emotions and memories. Big Brother is watching him. Despite the danger, Winston struggles to preserve the memory of a world that may once have existed and was different. He seeks the truth that the Party systematically erases, while increasingly questioning whether resistance is possible at all. He knows only that he cannot stop asking questions. Does the solution lie in the secret Brotherhood? Is there anyone else who thinks as he does? Julia? O'Brien? Is any of what he believes actually true?

The novel was inspired by Orwell's experiences of the Spanish Civil War in the 1930s, where he witnessed first-hand manipulation, propaganda and the collapse of ideological illusions. Disillusioned by totalitarianism and increasingly sceptical of the mechanisms through which even democratic societies exercise control, he returned to England determined to warn of systems that seek to monopolise the truth.

The novel is almost 80 years old and depicts the future in the year 1984. That year is now in the past for us, but its fictional dystopia is our present. We inhabit an increasingly polarised world. According to data from the independent institute V-Dem, the level of democracy for the average citizen in the West is at its lowest in the last 50 years. The narrative is increasingly dictated by algorithms and the tech giants behind them. Political truth is no longer a matter of facts, but is increasingly dependent on who we follow and how the content we receive is designed to hold our attention for as long as possible. Information is more accessible than ever before, yet it is becoming increasingly difficult to evaluate it critically. Even digitally literate adults often can no longer distinguish between real footage and artificially generated images. We are entering an era in which technological progress is outpacing society's ability to adapt appropriately.

The crises that follow such sudden changes open the door to populist and undemocratic solutions. Solutions that, more or less subtly, infringe upon our fundamental rights and increase control over our lives. This stage adaptation by British playwrights Robert Icke and Duncan Macmillan, which premiered in 2013, exposes the mechanisms of control and calls into question the truth and our trust in our own memories. It offers no way out or solution, but rather portrays the story of an individual who is a prisoner of the system and of his own thoughts.

Their adaptation is not merely a stage rendition of Winston Smith's story, but also a commentary on the 21st century world; on surveillance, the media, disinformation, and our willingness to believe what those in authority present to us as the truth. In the novel, the reader is primarily an observer of Winston's fate; in this new adaptation, however, the audience is drawn into the role of a participant, called upon to judge what is true and whom, if anyone, they can trust.

"How do we know the Party has fallen? Wouldn't it be in their interest simply to organise the world in such a way that we believe they are no longer there..."

"If you want to picture the future, Winston, imagine a boot stamping on a human face – for ever."

Sponzorji in partnerji v sezoni 2026/27

GLAVNI
MEDIJSKI
POKROVITELJ

VEČER

GLAVNI
RADIJSKI
POKROVITELJ

ŠTAJERSKI VAL
radio mojega srca

MEDIJSKI
POKROVITELJ

novi tednik radio celje

PARTNERJI

city center
Vse najboljše

FABRIKA PIVA

KLASIK
RADIO

nTer

RADGONSKE GORICE
since 1852

 SVET KNJIGE

Artoptika

Broadway NYC Fashion

Celjski mladinski center

Evita gostinstvo d.o.o.

Lekarna Apoteka pri teatru

Mladinska knjiga Celje

Oaza 2.0

Osrednja knjižnica Celje

Grofina Premium

Turistično informacijski center Celje

Vaša podpora omogoča, da kultura živi. Hvala!

Gledališki list SLG Celje

letnik 76, sezona 2026/27
števila 1

izdajatelj
SLOVENSKO LJUDSKO
GLEDALIŠČE CELJE

za izdajatelja
MIHA GOLOB

urednica
TATJANA DOMA

lektorica
ŽIVA ČEBULJ

fotograf predstave
JAKA BABNIK

oblikovalci
Studio Ljudje

Vse pravice pridržane.

Celje, Slovenija
september 2026

Ustanoviteljica gledališča je
Mestna občina Celje.

Program finančno omogoča
Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

